

Uchwała Nr XXXIX/296/2022
Rady Miejskiej w Mordach
z dnia 29 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Miejsko - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska w Mordach uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Miejsko – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

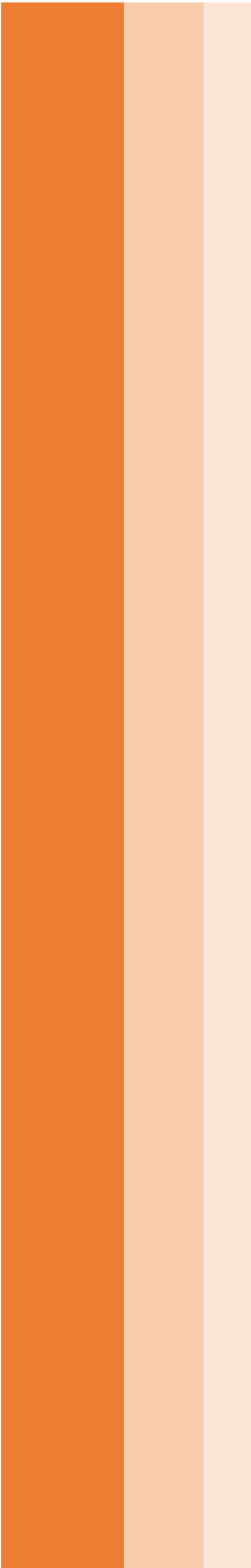
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Mordy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

/-/ Katarzyna Kotowska

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta i Gminy Mordy
na lata 2022 – 2024**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. 1. Podstawa prawna	3
II. UZALEŻNIENIA	5
2.1.Uzależnienia – podstawowe informacje	5
2.2.Rodzaje uzależnień	6
2.3.Czynniki chroniące i czynniki ryzyka	7
III. ADRESACI PROGRAMU	9
IV. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH	10
4.1. Problemy społeczne w opinii mieszkańców w kontekście uzależnień	11
4.2. Dorośli mieszkańcy – podsumowanie badań	13
4.3. Badania sprzedawców alkoholowych - podsumowanie	15
4.4. Dzieci i młodzież – podsumowanie badań	16
V. CELE PROGRAMU	18
VI. ZADANIA CZŁONKÓW MIEJSKO - GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	22
VII. MONITORING I EWALUACJA	24
VIII.ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW MIEJSKO - GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	24
IX. FINANSOWANIE PROGRAMU	25
X. OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY MORDY	25

I. WPROWADZENIE

1. 1. Podstawa prawna

Zgodnie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”.

Zgodnie z powyższym artykułem elementem niniejszego Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.), również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a w/w ustawy, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. ustawy.

Oprócz powyższych ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz.2268 ze zm.);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249);
3. Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz.447);
4. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz.1956 ze zm.);
5. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449);

6. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjnym 2: Profilaktyka uzależnień.

II. UZALEŻNIENIA

2.1. Uzależnienia – podstawowe informacje

Pod pojęciem uzależnienia behawioralnego (czynnościowego) rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykładami uzależnień behawioralnych są patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się, anoreksja.

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do których zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego, (opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne) oraz otrzymywane w drodze laboratoryjnych procesów chemicznych (amfetamina, ecstasy, LSD). Środki psychoaktywne mogą powodować uzależnienie fizyczne i psychiczne oraz zaburzać czynności najważniejszych narządów i organów człowieka. Uzależnienie fizyczne polega na przystosowaniu (przyzwyczajeniu) organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, a uzależnienie psychiczne oznacza poczucie potrzeby, przymus przyjmowania określonej substancji, aby zniwelować uczucie lęku, zagrożenia i stresu.

Zjawisko narkomanii implikuje poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w zakresie występowania chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne).

Należy również zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo, które jest związane z tzw. „**dopalaczami**”, szczególnie popularnymi w środowisku młodzieży. „Dopalacze” są środkami psychoaktywnymi i mogą wywoływać pobudzenie, halucynacje, stany euforii, obniżenia nastroju czy odurzenia. Dopalacze najczęściej składają się z kilku substancji co powoduje

jednoczesne zaburzenia wielu funkcji ośrodkowego układu nerwowego, tym też różnią się od klasycznych narkotyków i na tym głównie polega ich niebezpieczeństwo.

Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania alkoholu, w którym picie uzyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty przymus sięgania po alkohol, doświadczają wielu nasilających się dolegliwości fizycznych i psychicznych po przerwaniu lub znacznym ograniczeniu picia (drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu i pije alkohol inaczej, niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji). Od uzależnienia należy rozróżnić tzw. **ryzykowne spożywanie alkoholu**, czyli picie nadmiernych jego ilości (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że pojawią się one, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Natomiast **szkodliwe picie alkoholu** opisywane jest jako wzór picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

2.2. Rodzaje uzależnień

„Aktualna klasyfikacja wyróżnia 8 grup środków psychoaktywnych:

1. alkohol,
2. opiaty (morfina, heroina, mleczko makowe i in.),
3. kanabinoły (marihuana, haszysz),
4. leki i substancje o działaniu uspokajającym i nasennym (relanium, nitrazepam i in.),
5. kokaina,
6. inne substancje pobudzające (m.in. amfetamina),
7. substancje halucynogenne (LSD, psylocybina i in.),
8. lotne rozpuszczalniki (zawierające toluen, octan etylu, octan butylu i inne, np. w rozpuszczalnikach do farb, klejach, zmywaczach do skór),
9. tytoń,
10. substancje inne niż wyżej wymienione lub kilka substancji.²”

²<https://www.odnowa24h.pl/uzalezniecie-od-substancji-psychoaktywnych-a-uzalezniecie-behawioralne/>

C. Guerreschi uzależnienia behawioralne określa mianem tzw. nowych uzależnień, w których „substancje chemiczne nie odgrywają żadnej roli”, a ich przedmiotem są „zachowania i działania akceptowane społecznie”.

Przykłady uzależnień behawioralnych:

- 1) patologiczny hazard,
- 2) uzależnienie od komputera/sieci internetowej,
- 3) pracoholizm,
- 4) zakupoholizm,
- 5) uzależnienie od seksu/pornografii,
- 6) uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- 7) uzależnienie od telefonu komórkowego,
- 8) kompulsywne objadanie się³.

2.3. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania⁴. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu⁵.

Dzieci i młodzież szkolna oraz dorośli angażują się w zachowania ryzykowne z powodu nieumiejętności radzenia sobie z różnymi problemami jak np. radzenie sobie ze stresem, emocjami, trudność w rozwiązywaniu konfliktów. Poza powyższymi kompetencjami istnieją czynniki, które przyczyniają się do angażowania w zachowania ryzykowne – czynniki ryzyka, a także są czynniki, które chronią przed podejmowaniem zachowań problemowych.

Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników ryzyka oraz czynnik chroniących⁶

Czynniki ryzyka:

- 1) przemoc rówieśnicza,

³Guerreschi C., Nowe uzależnienia, Wydawnictwo Salwator, Kraków, 2006, s. 24.

⁴ World Health Organization, (2004), *MentalHealth Policy, Plans and Programs*, Geneva.

⁵ Szymańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

⁶ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and AgedCare 2000. *Promotion, Prevention and Early Intervention for MentalHealth*. MentalHealth and Special Programs Branch, Canberra

- 2) odrzucenie przez rówieśników,
- 3) słaba więź ze szkołą,
- 4) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli),
- 5) destrukcyjna grupa rówieśnicza,
- 6) niepowodzenia szkolne.

Czynniki chroniące można pogrupować w kilka kategorii:

- 1) poczucie przynależności,
- 2) pozytywny klimat szkoły,
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza,
- 4) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
- 5) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy”.

Warto przywołać badania prowadzone przez K. Ostaszewski, D. Biechowska, A. Pisarska, M. Sowińska, „Psychospołeczne czynniki problemów behawioralnych u młodzieży w wieku 17-19 lat”, dzięki którym autorzy wyodrębnili czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące związane z problemami behawioralnymi⁷.

Czynniki ryzyka problemowego hazardu:

- 1) indywidualna skłonność do podejmowania ryzyka dla zabawy (potrzeba doznań),
- 2) inne zachowania ryzykowne młodzieży, w tym nadużywanie Internetu,
- 3) wagary,
- 4) stosowanie cyberprzemocy.

Czynniki ryzyka nadużywania Internetu:

- 1) dolegliwości somatyczne i psychiczne,
- 2) przykre doświadczenia związane z byciem ofiarą cyberprzemocy,
- 3) problemowe zakupy.

Czynniki ryzyka problemowych zakupów:

- 1) spędzanie czasu wolnego w galeriach handlowych,
- 2) ekspozycja na zachowania ryzykowne kolegów,
- 3) dolegliwości somatyczne i psychiczne uczniów,

⁷ Ostaszewski K., Biechowska D, Pisarska A., Sowińska M (2017). Psychospołeczne czynniki problemów behawioralnych u młodzieży w wieku 17- 19 lat: Badania podłużne – kontynuacja. Raport końcowy z badań z badań jakościowych i ilościowych. Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, Warszawa.

4) inne zachowania ryzykowne, w tym przede wszystkim używanie narkotyków oraz używanie leków.

Czynniki ryzyka nadmiernego grania w gry komputerowe:

1) bycie sprawcą cyberprzemocy.

Czynniki ryzyka korzystania ze stron pornograficznych:

- 1) ekspozycja na ryzykowne zachowania rówieśników,
- 2) indywidualna skłonność do podejmowania ryzyka dla zabawy (potrzeba doznań),
- 3) objawy depresji.

Czynniki, które chronią przed problemowym hazardem:

- 1) akceptacja siebie (samoocena),
- 2) wykorzystywanie przez młodzież czasu wolnego do czytania książek dla przyjemności.

Czynniki, które chronią przed nadużywaniem Internetu:

- 1) utrzymywanie dobrych relacji z rodzicami i rówieśnikami (wsparcie rodziców i dobre relacje z rówieśnikami),
- 2) sposób spędzania wolnego czasu (przeznaczanie czasu wolnego na odrabianie lekcji, spędzanie czasu wolnego poza domem, sport i inne formy aktywności fizycznej) .

Czynniki, które chronią przed problemowymi zakupami:

- 1) akceptacja siebie (samoocena),
- 2) dobre relacje z rówieśnikami,
- 3) wsparcie rodziców.

Czynniki, które chronią przed nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych:

- 1) wsparcie społeczne (wsparcie rodziców i wsparcie przyjaciół).

Czynniki, które chronią przed korzystaniem ze stron pornograficznych:

- 1) monitorowanie przez rodziców czasu wolnego i relacji społecznych dorastającego młodego człowieka,
- 2) uprawianie sportu i aktywność fizyczna w czasie wolnym,
- 3) praktyki religijne i wiara w Boga.

III. ADRESACI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- 1) mieszkańców Miasta i Gminy Mordy, w tym dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnieniem,
- 2) osób/instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, a także uzależnieniami behawioralnymi,
- 3) osób uzależnionych, osób dotkniętych i/bądź zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) rodzin osób z problemem uzależnień, przemocy w rodzinie, placówek oświatowych oraz organizacji pozarządowych.

IV. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzona była na terenie Miasta i Gminy Mordy w pierwszym kwartale 2022 roku. Dokument przedstawia wyniki badań ankietowych, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze dobrowolnych i anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Mieście i Gminie Mordy wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy,
- 2) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- 3) dzieci i młodzież szkolna.

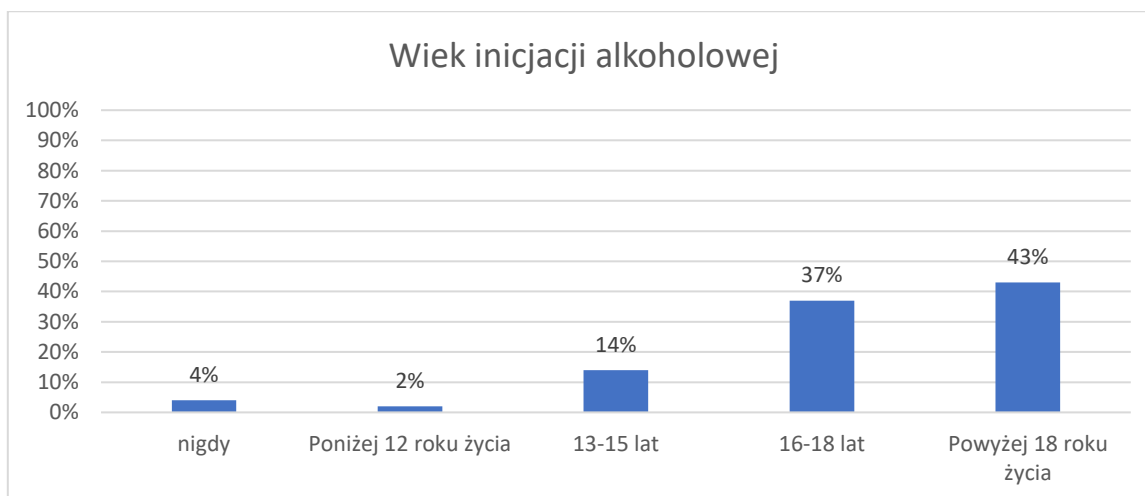
Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym w szczególności obejmujących:

- 1) postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,

- 2) zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,
- 3) zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- 4) zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów,
- 5) zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu,
- 6) zagadnienia związane z przemocą w rodzinie,
- 7) zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

4.1. Problemy społeczne w opinii mieszkańców w kontekście uzależnień

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy na temat alkoholu. Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. **43% ankietowanych deklaruje, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności.** 37% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. ż., a 2% na wiek poniżej 12 lat. 4% zadeklarowało, że nigdy nie piło alkoholu.

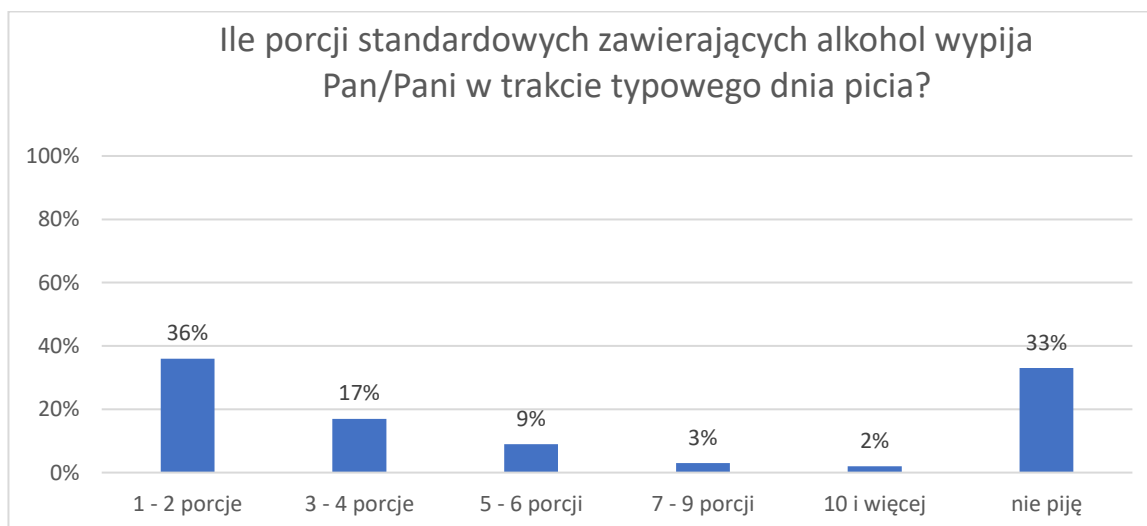

Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu.** **26% respondentów** zadeklarowało **abstynencję.** Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol **kilka razy w roku (46%)** oraz **kilka razy w miesiącu (17%).**

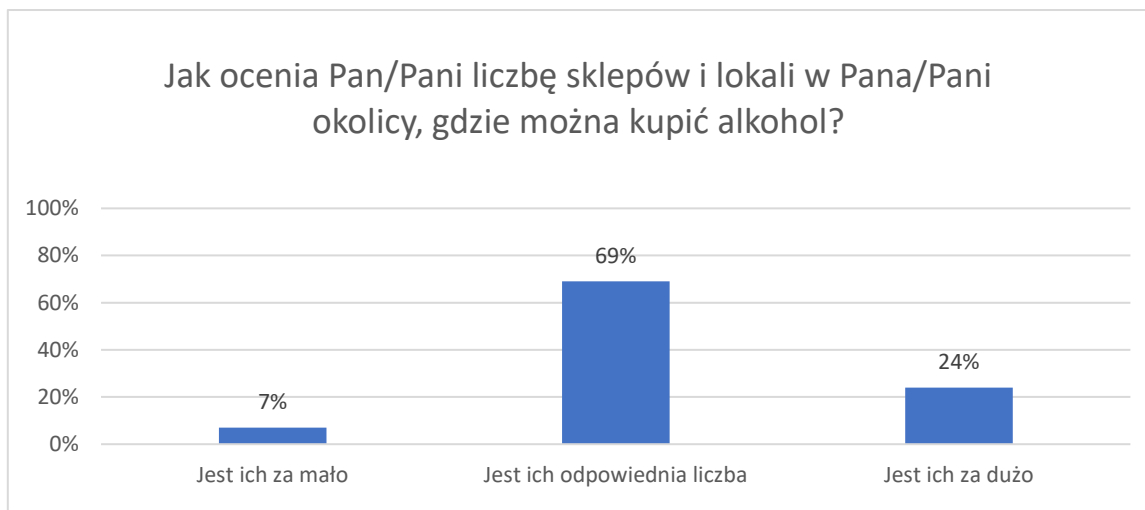

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcje alkoholu (36%) oraz 3-4 porcje (17%). W tym pytaniu 33% badanych zadeklarowało abstynencję.

69% mieszkańców Miasta i Gminy Mordy uważa, że w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, w których można kupić alkohol, a dla 24% ankietowanych takich miejsc jest za dużo. 7% ankietowanych odpowiedziało, że takich miejsc jest za mało.

Zachowania związane z pićm alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożyciu.

Pierwsze z pytań w tej części dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie nie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności Miasta i Gminy Mordy, ponieważ **łącznie 85% mieszkańców nie zgodziło się z tym twierdzeniem.**

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie 81% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.** Jednocześnie, łącznie **79% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym.** 42% przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach. 97% respondentów uważa, że **kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu.** Zaledwie 92% badanych twierdzi, że **alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.** Łącznie 93% badanych mieszkańców **nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.**

4.2. Dorośli mieszkańcy – podsumowanie badań

Badania obejmowały mieszkańców Miasta i Gminy Mordy, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie

badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 92 osoby, w tym 75 kobiet oraz 17 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 40 lat.

1. W opinii mieszkańców Miasta i Gminy Mordy najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: **uzależnienie od alkoholu (82%), uzależnienie od papierosów (73%), uzależnienia behawioralne (72%), bieda i ubóstwo (72%) oraz bezrobocie (70%)**. Z kolei najbardziej powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: nikotynizm (85%), sieciologizm (75%), alkoholizm (70%). Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów. Jednymi z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki edukacyjne.
2. Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu można wywnioskować, że mieszkańcy **Miasta i Gminy Mordy odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka**. Deklarują okazjonalnie spożywać alkohol, wypijając przy tym niewielkie ilości. Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Miasta i Gminy Mordy kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.
3. **Palenie wyrobów tytoniowych** nie jest wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Mordy rozpowszechnionym nałogiem. 83% mieszkańców nie pali papierosów ani e-papierosy okazjnie czy też nałogowo.

4. Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. **narkotyki i dopalacze. 50% z nich deklaruje, że zna, co najmniej jedną osobę przyjmującą te substancje.** Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się: **marihuana i haszysz, dopalacze oraz leki stosowane celem odurzenia się.** Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
5. Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Mordy jest zauważalne. **32% mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 30% nie jest tego pewna,** lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.
6. Problem uzależnienia od **gier hazardowych** na terenie Miasta i Gminy Mordy można określić na niskim poziomie ryzyka. 4% mieszkańców grało kiedykolwiek w życiu w gry internetowe na pieniądze. Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze, na jakie wskazują badani dominują motywacje finansowe oraz rozrywkowe. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.
7. 36% dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Mordy, którzy wzięli udział w ankiecie deklaruje, że w sytuacjach kryzysowych reaguje objadaniem się. Co więcej, dla 22% badanych jest to typowe zachowanie kompulsywne – czyli takie, które w wielu przypadkach wymyka się spod kontroli.
8. 86% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane.

4.3. Badania sprzedawców alkoholowych - podsumowanie

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Miasta i Gminy Mordy. Grupa badana stanowiła 9 kobiet

i 1 mężczyzna. 70% respondentów to pracownicy punktów sprzedaży alkoholu. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 48 lat.

1. Rozkład deklaracji sprzedawców alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy **odpowiedzialnie podchodzą** do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol **40% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek a 30% robi to często**. Zestawiając te wyniki z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Miasta i Gminy Mordy, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może, zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach. Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmocnienie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją.

4.4. Dzieci i młodzież – podsumowanie badań

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięli uczniowie klas Szkół Podstawowych Miasta i Gminy Mordy w przedziale wiekowym: klas 4–6 oraz 7–8.

Liczebność grup badanych	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	42
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	107
ŁĄCZNIE	149

1. **Spożywanie napojów alkoholowych** przez dzieci i młodzież szkolną w Mieście i Gminie Mordy można określić na **niskim poziomie ryzyka**. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol - **inicjację alkoholową ma za sobą 9% uczniów klas 4-6 oraz**

17% uczniów klas 7-8. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

2. Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Miasta i Gminy Mordy palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 12% uczniów klas 4-6 oraz 25% uczniów klas 7-8. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
3. Jak wynika z badań problem **zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie występuje** wśród uczniów szkół Miasta i Gminy Mordy. Uczniowie w większości nie potrafią ocenić, czy nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu trudne czy łatwe. Należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.
4. Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na **korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego**. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po

szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

5. Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z **gier hazardowych**, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadanek na lekcjach wychowawczych.
6. Uczniowie w Mieście i Gminie Mordy deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
7. **Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).** Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.
8. Z podsumowania ankiet wynika, iż głównymi **czynnikami ryzyka** wśród dzieci i młodzieży jest łatwy dostęp do napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych i innych środków odurzających jak również zbyt duża ilość wolnego czasu, którą dzieci i młodzież spędza przed komputerem. **Czynnikami chroniącym** dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych są dobre relacje z osobami dorosłymi, pozytywna więź dziecka z rodzicami, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy. Innym czynnikiem jest atmosfera wychowawcza oraz przyjazne środowisko szkolne. Pozwala to na ochronę przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży. Ważny jest również „dobry klimat” w szkole, który sprzyja przystosowaniu uczniów do wymagań i obowiązków szkolnych, a w rezultacie do

większego zaangażowania uczniów w pracę na lekcjach i osiągnięciu lepszych wyników w nauce.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym - poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców, a także prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Zadania i kierunki działań:

- 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych.**

Kierunek działań:

- 1) Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dotyczących problemów uzależnień behawioralnych (a w tym w szczególności edukowanie z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych).
- 2) Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych (a w tym w szczególności wpływu palenia papierosów na zdrowie młodego człowieka).
- 3) Organizowanie oraz dofinansowanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych w związku z udziałem w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.
- 4) Wspieranie wszelkich inicjatyw rozwijających różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole (niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści).
- 5) Realizowanie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholowej oraz zwiększania świadomości na temat specyfiki uzależnień behawioralnych.
 - a. udział w kampaniach ogólnopolskich jak i lokalnych,

- b. organizowanie szkoleń, wykładów dla osób pracujących w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom,
- 6) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych oraz zagospodarowania czasu wolnego, jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.
- 7) Realizowanie działań mających na celu dożywianie dzieci uczestniczących w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 8) Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego realizowanego w ramach działalności profilaktycznej.
- 9) Dofinansowanie organizacji konkursów, olimpiad o tematyce uzależnień.
- 10) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień, przemocy domowej np. ulotek, plakatów.
- 11) Przeprowadzanie ewaluacji działań niniejszego Programu np. w postaci diagnozy zagrożeń społecznych.

2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Kierunek działań:

- 1) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, narkomanii oraz ofiar przemocy w rodzinie, a także związane z tematem uzależnień behawioralnych,
- 2) Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego w szczególności przez finansowanie programów terapeutycznych dla dorosłych, młodzieży, osób uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA, ofiar i sprawców przemocy domowej, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.
- 3) Finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych.
- 4) Przeprowadzanie rozmów motywujących zmierzających do podjęcia przez osoby uzależnione leczenia odwykowego.
- 5) Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym oraz inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej.
- 6) Dofinansowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i osób związanych z grupami ryzyka.

- 7) Finansowanie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemocą domową oraz uzależnieniami behawioralnymi.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i problemy przemocy domowej pomocy psychospołecznej i prawnej.

Kierunek działań:

- 1) Zapewnienie i finansowanie pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
- 2) Zapewnienie i finansowanie pomocy prawnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 3) Finansowanie szkoleń podnoszących umiejętności i kwalifikacje zawodowe osób pracujących z dzieckiem ze środowiska osób uzależnionych.
- 4) Finansowanie programów opiekuńczo - wychowawczych z dożywianiem dzieci w świetlicach i klubach środowiskowych, programów socjoterapeutycznych.
- 5) Przeprowadzanie szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 6) Stosowanie procedury „Niebieskiej karty” w przypadku przemocy domowej,
- 7) Współpracowanie z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości.
- 8) Edukowanie mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób i rodzin, w których występuje problem uzależnień.

4. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami.

- 1) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 3) Kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie przepisów ustawy.
- 4) Organizacja i finansowanie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie właściwej dystrybucji napojów alkoholowych.

5. Współpraca i wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji oraz osób związanych swoim działaniem z problematyką uzależnień

i przemocy.

- 1) Finansowanie oraz zwrot kosztów za udział w szkoleniach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Dofinansowanie imprez o charakterze kulturalnym, turystycznym organizowanym przez instytucje, organizacje, które mają na celu propagowanie alternatywnych form spędzania czasu jako promowania zdrowego stylu życia oraz integracji mieszkańców Gminy Mordy.
- 3) Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

VI. ZADANIA CZŁONKÓW MIEJSKO - GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Komisja powoływana Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Mordy realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

- 1) wydawanie postanowień dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej w Mordach;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy; profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 4) prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych, w tym: dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie,
- 2) udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej:
 - a) przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią,
 - b) motywowanie i zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - c) kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
- 3) kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- 4) podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
- 5) kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:

- 1) inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- 2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży,
- 3) wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- 1) prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- 2) podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami,
- 3) podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych,
- 4) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

5. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- 1) organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
- 2) wspieranie organizacji pozarządowych, instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin m. in. poprzez czynny udział w spotkaniach.

6. Podnoszenie własnych kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i konferencjach. Koszty dojazdu i pobytu związane z uczestnictwem w szkoleniach, kursach i konferencjach finansowane jest ze środków programu.

7. Z posiedzeń komisji sporządzane są protokoły podpisane przez przewodniczącego komisji.

8. Koszty realizacji zadań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowane są ze środków Programu.

VII. MONITORING I EWALUACJA

1. Realizację Programu powierza się Miejsko - Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieście i Gminie Mordy.
2. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:
 - 1) wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie Miasta i Gminy,
 - 2) analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie, ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Miejsko - Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW MIEJSKO - GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom powołanym w skład MGKRPA w Mordach, przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a mianowicie:

Członkowie Miejsko – Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie wyłącznie za udział w posiedzeniu Komisji, zgodnie z wykazem obecności na posiedzeniach Komisji w danym miesiącu.

W przypadku, gdy w jednym dniu odbywają się dwa posiedzenia przysługuje jedno wynagrodzenie.

Kwotę wynagrodzenia ustala się w następujących wysokościach:

- 1) 300 zł – dla Przewodniczącego Komisji,
- 2) 200 zł – dla członków Komisji.

2. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu pełnienia obowiązków członka komisji na zasadach obowiązujących pracowników samorządowych z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Miejsko - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024:

Źródłem finansowania zadań Miejsko - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

X. OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MASTA I GMINY MORDY

Na terenie Miasta i Gminy Mordy rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

- 1) Miejsko - Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym.
- 3) Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z: - Komisariatem Policji, - Placówkami kulturalnymi i oświatowymi,- Zakładami Opieki Zdrowotnej.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

/-/ Katarzyna Kotowska